

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“ЕКОНОМІЧНА ІСТОРІЯ”
(для бакалаврів, спеціалістів)

МАУП

Київ 2005

Підготовлено кандидатом економічних наук, доцентом *С. Ф. Биконем*

Затверджено на засіданні кафедри економіки
(протокол № 1 від 27.08.04)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Биконя С. Ф. Навчальна програма дисципліни “Економічна історія”
(для бакалаврів, спеціалістів). — К.: МАУП, 2005. — 30 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Економічна історія”, питання для самоконтролю, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2005

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Економічна історія, вивчаючи господарську діяльність людини в історичному розвитку від найдавніших часів до сьогодення, становить першооснову наук про людство. Вивчення економічної історії дає реальне бачення довгострокових тенденцій економічного розвитку, формує світогляд і методологічну культуру. Значною мірою вона також дає змогу зрозуміти як сучасні господарські проблеми, так і перспективи економічного розвитку.

Дисципліна “Економічна історія” посідає одне із провідних місць у системі вузівської підготовки спеціалістів, насамперед економічного профілю, її вивчення сприяє формуванню у студентів економічної культури та нового економічного мислення, вміння на основі історичних фактів логічно доводити і обґрунтовувати економічну політику і практику попередніх періодів і сьогодення. Останнім часом цю дисципліну включають до програм не лише економічних, гуманітарних, а й технічних вузів.

Предметом дисципліни є економічний розвиток суспільства на всіх етапах у різних країнах світу. У контексті курсу “Економічна історія” розглядається також історія розвитку господарства України від праісторії до сучасного економічного становища. В більш конкретному розумінні ця наука вивчає історію розвитку економіки окремих країн, загальні та спільні тенденції господарства, створює суцільну картину матеріального життя людства.

Мета дисципліни — системне вивчення питань світового економічного процесу на різних етапах історії, сприяння розвитку творчого мислення студентів, вміння самостійно працювати з літературою, давати оцінку соціально-економічним явищам і процесам, що повинно забезпечити глибоке і всебічне опанування курсом.

Завдання дисципліни — вивчення розвитку економіки різних країн світу; з'ясування закономірностей, етапів, трансформації економічних змін та їх вплив на історичний процес людської цивілізації, окремих країн і України; розвиток системного, логічного та історичного мислення; виховання патріотизму та відповідальності за майбутнє країни.

Глибокi i багатограннi знання економiчних механiзмiв минулого створюють гносеологiчну базу, на пiдґрунті якої можуть бути глибше вивченi сучаснi економiчнi проблеми, сформульована сучасна економiчна теорiя й запровадженi ефективнi способи i методи господарювання. Фактично у цьому контекстi i побудоване викладання дисциплiни.

Вiдповiдно до завдань дисциплiни “Економiчна iсторiя” студенти повиннi:

умiти

- розкривати системнi питання економiчного процесу на рiзних етапах iсторiї;
- науково обґрунтовувати дiї i наслiдки впливу iсторичних подiй на економiчну полiтику i практику;
- виявляти методологiчнi основи механiзму дiї iсторико-економiчних закономірностей та їх використання у процесi господарської практики окремих країн;
- визначати сутнiснi риси соцiально-економiчних систем країн i напрямки їх еволюцiї;
- визначати роль економiчної iсторiї у розробцi шляхів модернiзацiї формування нової соцiально-економiчної системи в Україні;
- виховувати в себе повагу до власного народу, його iсторiї, патрiотизм i вiдповiдальнiсть за майбутнє України.

Знання i вмiння, здобутi у процесi вивчення економiчної iсторiї, є теоретичним i практичним пiдґрунтям для подальшого опанування фундаментальними i фаховими економiчними дисциплiнами.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни

“ЕКОНОМІЧНА ІСТОРІЯ”

№ пор.	Назва розділу і теми
1	Вступ
	<i>I. Господарство Первісної доби та Стародавнього світу</i>
2	Первісна економіка і східне рабовласництво
3	Антична рабовласницька економіка
4	Господарське життя на території сучасної України від праісторії до Княжої доби
	<i>II. Стинвлення і розвиток середньовічної системи господарства (V–XVI ст)</i>
5	Еволюція феодальних відносин
6	Розвиток феодальної системи господарства на Українських землях (VI–XVIII ст.)
	<i>III. Криза феодального способу виробництва і стинвлення капіталістичних відносин (VI–XVIII ст)</i>
7	Економічний розвиток країн Західної Європи, Америки та Азії в період занепаду феодальних і розвитку капіталістичних відносин (VI–XVIII ст.)
	<i>IV. Епоха переходу до індустріального суспільства</i>
8	Світова економіка в добу промислового перевороту (кінець XVIII — друга третина XIX ст.)
9	Господарство України періоду пізнього феодалізму і формування капіталістичних відносин (кінець XVIII — перша половина XIX ст.)
	<i>V. Світова економіка в остинній третині XIX — на початку XX ст</i>
10	Господарство країн Заходу в останній третині XIX — на початку XX ст.
11	Економіка України наприкінці XIX — на початку XX ст.
	<i>VI. Господарство світу в міжвоєнний період (1919 — 1939 рр.)</i>
12	Економічний розвиток провідних країн світу в міжвоєнний період
13	Господарство України в міжвоєнний період
	<i>VII. Світовий економічний розвиток після Другої світової війни</i>
14	Економіка провідних країн світу у другій половині XX ст.
15	Економіка країн, що розвиваються
16	Господарський розвиток України у другій половині XX — на початку XXI ст.
17	Лідери світової економіки в наприкінці II — на початку III тисячоліття

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“ЕКОНОМІЧНА ІСТОРІЯ”

Вступ

Предмет і завдання дисципліни, її місце в системі наук. Стадійність розвитку людства. Архетипи людської цивілізації. Погляди, проблема періодизації, типології і розвитку в історико-економічній науці. Структура і функції економічної історії. Методи дослідження і вивчення історичних та економічних явищ. Загальна характеристика джерел і літератури.

Література [23; 29; 31; 42–44; 48; 79; 83; 85; 90; 91]

Розділ I. Господарство Первісної доби та Стародавнього світу

Тема 2. Первісна економіка і східне рабовласництво

Основні етапи господарської еволюції первісного суспільства, їх характеристика. Перехід від привласнюючого господарства до відтворюючого. Виникнення землеробства, скотарства, зародження ремесла.

Особливості розкладу первіснообщинного ладу і формування класового суспільства у країнах Давнього Сходу. Роль природних факторів. Специфіка агрикультури. Характер землеводіння. Нерабські форми експлуатації вільного населення. Формування ранньокласового суспільства. Специфіка економічного розвитку Давнього Єгипту, держав Давнього Межиріччя, Індії, Китайських державних утворень.

Література [29; 31; 33; 41–44; 50; 74; 78; 79; 83; 90; 91]

Тема 3. Антична рабовласницька економіка

Причини економічного піднесення Давньої Греції. Господарство крито-мікенського світу. Передполісний період. Економіка Еллади періоду розквіту рабовласницького ладу. Еллінська доба. Галузева структура економіки. Внутрішня і зовнішня

торгівля. Розвиток грошових і кредитних відносин. Криза полісного рабовласництва: причини і наслідки.

Общинний лад на території Італії та його розклад. Матеріальна культура давніх етрусків. Економічні та політичні причини піднесення Риму. Економіка Риму в царський період (VIII–VI ст. до н. е.), в період Римської республіки (VI–I ст. до н. е.) та в період Римської імперії (I ст. до н. е. — V ст. н. е.). Розвиток рабовласницьких відносин. Основні форми організації виробництва: рабовласницька вілла та ергастерій. Генеза латифундій. Характер внутрішньої та зовнішньої торгівлі. Еволюція грошей, кредиту і податків. Виникнення колонату. Криза рабовласництва у III ст. н. е. Розклад Пізньоримської імперії. Причини занепаду Римської імперії. Процеси феодалізації.

Література [5; 6; 23; 24; 29; 31; 33; 40; 42–44; 48; 50; 56; 67; 70; 71; 74; 78; 79; 83; 85; 90; 91; 94]

Тема 4. Господарське життя на території сучасної України від праісторії до Княжої доби

Господарство первісних племен на території України в період палеоліту, мезоліту, неоліту. Основні риси економіки Причорномор'я. Перші протодержавні утворення. Економічне життя східних слов'ян (праукраїнців) первісної доби. Трипільська культура. Господарська діяльність у добу мідної, бронзової, залізної культур. Господарство скіфів. Економіка міст-держав північних слов'ян. Сільська община. Економічна консолідація східнослов'янських племен та її значення в утворенні Київської Русі.

Література [13; 32; 42–44; 62; 74; 78; 79; 90; 91]

Розділ II. Становлення і розвиток середньовічної системи господарства (V–XV ст.)

Тема 5. Еволюція феодальних відносин

Розвиток середньовічних відносин, становлення феодалізму як економічної системи. Феодальне землеволодіння та його форми (аллод, бенефіцій, феод). Основні риси феодального господар-

ства. Розгалуження економічної діяльності та її основні форми (феодалське та селянське господарство, ремісничий цех, торгова гільдія). Середньовічне місто, причини його виникнення та економічне значення в системі феодалських відносин. Середньовічне ремесло, його галузі. Цехи. Розвиток дрібнотоварного виробництва. Внутрішня торгівля. Характер і напрямки зовнішньої торгівлі. Ганзейські об'єднання (Ганзи). Роль середньовічного міста у формуванні ринку.

Формування централізованих держав у Західній Європі. Особливості господарського розвитку Франції, Англії, Німеччини.

Специфіка формування феодалських відносин у країнах Середнього та Ближнього Сходу, Китаї, Індії.

Література [6; 14; 23; 24; 29; 31; 33; 35; 37; 38; 40; 42–44; 48; 50; 56; 65–67; 70; 71; 74; 78; 79; 83; 85; 88; 90; 91; 93]

Тема 6. Розвиток феодалської системи господарства на Українських землях (VI–XVII ст.)

Економічний розвиток Київської Русі. Перехід до феодалського господарства. Село, місто, ремесло. Процес феодалізації селян і земельні відносини. Форми та характер землеволодіння. Внутрішня торгівля. Зовнішньоекономічні зв'язки. Грошовий обіг. Лихварство. Форми економічної залежності в умовах монголо-татарської навали. Економіка періоду феодалської роздробленості Київської Русі (XII–XIV ст.).

Особливості господарського розвитку Українських земель у складі Великого Литовського князівства і Королівства Польського (кінець XIV — перша половина XVI ст.). Зростання великого феодалського землеволодіння. Розвиток землеробства. Вотчини та “держави”. Громади і дворища. Початок формування фільваркової системи господарства у литовсько-польській період. Закріпачення селян в XIV–XV ст. “Устава на волюки”. Литовські статuti.

Виникнення козацьких поселень. Розвиток ремесла в XIV–XV ст. Зростання товарного виробництва. Розвиток міст і міського само-

врядування. Активізація внутрішніх і зовнішніх господарських зв'язків. Передумови формування загальноукраїнського ринку.

Економічне життя України у складі Речі Посполитої (друга половина XVI — перша половина XVII ст.). Значення зростання міст у господарському житті України. Торги та ярмарки. Зовнішня торгівля.

Господарство України періоду пізнього феодалізму та формування нової економічної системи (XVII–XVIII ст.). Економічна політика Богдана Хмельницького. Еволюція форм землеволодіння.

Економічний розвиток Запорізької Січі, її особливості.

Економічний стан Лівобережної України за часів Гетьманщини. Агрикультурний поступ. Еволюція аграрних відносин в Українській гетьманській державі та Слобідській Україні. Розвиток сільського господарства на правобережних і західноукраїнських землях. Розвиток ремесла та товарного виробництва. Розклад церковного ремесла. Активізація внутрішньої та зовнішньої торгівлі. Економічне значення українського міста.

Остаточне закріпачення селян (друга половина XVIII ст.). Зміна правового статусу козацтва та його наслідки для України.

Економічні та позаекономічні форми визиску (панщина, місячина, робота за примусом. Соціальне розшарування селян і козаків.

Колонізація запорізьких та причорноморських степів. Розвиток мануфактурної промисловості (вотчинна, посесійна та орендна мануфактури).

Соціально-економічне становище Правобережної України. Економіка Українського Закарпаття, Галичини, Буковини в XVII–XVIII ст.

Література [13; 14; 32; 38; 42–44; 62; 64; 66; 68; 73; 74; 78; 79; 90; 91; 93]

Розділ III. Криза феодального способу виробництва та становлення капіталістичних відносин (XVI–XVIII ст.)

Тема 7. Економічний розвиток країн Західної Європи, Америки та Азії в період занепаду феодалізму і розвитку капіталістичних відносин (XVI–XVIII ст.)

Розвиток продуктивних сил. Розклад феодальних відносин. Реформація. Причини, здійснення та економічні наслідки Великих географічних відкриттів. Створення колоніальної системи. Становлення світового ринку. Зміни в напрямках торговельних зв'язків. Політика меркантилізму. “Революція цін” XVI ст. та її значення. Криза натуральної системи господарювання. Формування ринкового господарства.

Первісне нагромадження капіталу: джерела, методи, результати. Виникнення колоніальних імперій.

Занепад феодальних відносин у Нідерландах. Економічний розвиток Англії в XVI–XVII ст. Господарство Франції. Особливості процесу первісного нагромадження капіталу у США. Господарство Німеччини після Великих географічних відкриттів. Специфіка генезису японського феодалізму й формування капіталістичних відносин.

Становлення та розвиток мануфактурного виробництва в Європі. Значення буржуазних революцій в Європі та США. Фінанси, грошовий обіг, кредит. Форми організації торгівлі. Політика протекціонізму.

Література [4; 6; 7; 23; 24; 29; 31; 33; 40; 42–44; 48; 50; 56; 57; 63; 68; 69; 70; 74; 78; 79; 83; 85; 86–88; 90; 91; 94]

Розділ IV. Епоха переходу до індустріального суспільства

Тема 8. Світова економіка в добу промислового перевороту (кінець XVIII — друга третина XIX ст.)

Особливості розвитку капіталістичних відносин у сільському господарстві. Генезис капіталістичного фермерства в Англії. Особливості аграрного капіталізму у Франції. “Прусський шлях” роз-

витку капіталізму в сільському господарстві Німеччини. Фермерський капіталізм і плантаційне рабство в США. Специфіка японського сільськогосподарського розвитку.

Передумови промислової революції в Європі і США.

Промисловий переворот в Англії, його джерела, напрями та соціально-економічні наслідки. Особливості промислового перевороту у Франції, Німеччині, США. Роль промислового перевороту в розвитку продуктивних сил та загостренні соціальних відносин.

Міжнародний поділ праці. Англія — світовий економічний лідер. Господарство Франції в добу домонополістичного капіталізму. Економічний розвиток Німеччини в добу промислового перевороту. Мілітаризм та його місце в німецькій економіці. Специфіка генезису капіталізму в США. Розвиток капіталістичних відносин в Японії, їх особливості. Світова торгівля. Гроші. Кредит. Економічна залежність у світі. Колоніалізм.

Література [4; 6; 7; 12; 22–25; 29; 31; 33–35; 40; 42–44; 48; 56; 57; 68; 70; 71; 74; 78; 79; 83; 85; 87–91].

Тема 9. Господарство України періоду пізнього феодалізму і формування капіталістичних відносин (друга половина XVIII — перша половина XIX ст.)

Розвиток товарних відносин у сільському господарстві (товаризація поміщицьких і селянських господарств). Еволюція форм феодальної ренти (перша половина XIX ст.). Скасування кріпацтва в Західній Україні, його законодавче оформлення (укази від 14 квітня та 7 вересня 1848 р.). Мануфактурний період української промисловості. Технічний переворот. Застосування капіталістичних форм праці на підприємствах. Україна в загальній системі всеросійського ринку.

Селянська реформа 1861 р. в Росії та особливості її реалізації у Східній Україні. Сільське господарство й аграрні відносини в пореформений період. Аграрне перенаселення та політика царського уряду. Поглиблення капіталістичних відносин у сільському господарстві другої половини XIX ст. (зміни в розподілі земельної власності, посилення процесу товаризації по-

міщицьких і заможних селянських господарств, подальше розшарування селянства тощо). Особливості процесу промислового перевертання. Початок індустріалізації. Зростання фабрично-заводської промисловості. Промисловість Східної та Західної України. Традиційні та нові галузі промисловості. Нові промислові центри та райони. Іноземний капітал в Україні. Транспортне, залізничне будівництво. Підсумки індустріалізації України наприкінці XIX ст.

Грошова реформа царського уряду 1839–1848 рр. Фінансова і банківсько-кредитна системи.

Роль України в системі загальноросійської зовнішньої торгівлі.

Література [13; 14; 16–18; 20; 26; 32; 38; 42–44; 47; 51; 57; 74; 78; 79; 90; 91]

Розділ V. Світова економіка в останній третині XIX — на початку XX ст.

Тема 10. Господарство країн Заходу в останній третині XIX — на початку XX ст.

Прогрес світової науки, техніки та технології виробництва. Структурні зміни в економіці окремих країн і продуктивних сил світу. Основні тенденції розвитку світової економіки. Передумови створення монополій. Концентрація промислового та банківського капіталу. Завершення індустріалізації. Формування світового ринку. Вивіз капіталу. Колоніальна система та економічний поділ світу.

Економіка Англії на межі XIX–XX ст. Утрата світової економічної першості: причини, наслідки.

Господарство Франції на рубежі XIX–XX ст. Суперечності в аграрному секторі. Парцелярне господарство. Причини промислового відставання.

Об'єднання німецьких земель. Індустріалізація Німеччини. Формування прогресивної структури промисловості. Концентрація виробництва. Роль мілітаризації. Аграрні суперечності. Економічне піднесення: причини та наслідки.

Економічне піднесення США наприкінці XIX — початку XX ст., його причини. Монополізація економіки. Трестування

промисловості. Фінансова олігархія. Міжнародні монополії. Зміни економічної політики. Захоплення колоній. Фермерський капіталізм.

Соціально-економічні передумови й наслідки революції Мейдзі в Японії.

Економічні причини Першої світової війни.

Література [6; 12; 22–25; 29; 31; 33–35; 40; 42–45; 48; 50; 52; 55; 56; 63; 68; 70; 72; 74; 78; 79; 82–85; 86–91]

Тема 11. Економіка України наприкінці XIX — на початку XX ст.

Аграрні суперечності на рубежі століть. Столипінська аграрна реформа та її проведення в Україні. Відруби. Хутори. Еволюція сільської общини. Стан сільськогосподарського виробництва.

Сільське господарство й аграрні відносини в Західній Україні.

Аграрне перенаселення і шляхи його подолання в Східній та Західній Україні. Зростання еміграційних процесів.

Зародження кооперативного руху.

Індустріалізація в Україні. Концентрація промисловості й зростання монополістичних об'єднань. Промислове піднесення 90-х років XIX ст. Особливості промислового розвитку на початку XX ст. в Східній та Західній Україні. Іноземний капітал в Україні. Грошова реформа царського уряду 1859–1897 рр. Фінансова і банківсько-кредитна системи.

Характер внутрішньої та зовнішньої торгівлі.

Література [13; 17; 18; 32; 42–44; 47; 51; 74; 78; 79; 90; 91]

Розділ VI. Господарство світу в міжвоєнний період (1919–1939 рр.)

Тема 12. Економічний розвиток провідних країн світу в міжвоєнний період

Економічні наслідки Першої світової війни для США, Англії, Франції, Німеччини та її роль у повоєнному розвитку європейсь-

ких країн. Економічна суть Версальської системи. План Дауеса та Юнга, його суть і мета.

Світова економічна криза 1929–1933 рр. та її особливості в США, Німеччині, Англії, Франції. Варіантні шляхи виходу з кризи. Початок державного регулювання економіки. Теоретичне обґрунтування і запровадження макроекономічного регулювання у провідних країнах.

Економіка провідних країн світу напередодні Другої світової війни. Економічні причини війни.

Література [12; 22; 23; 25; 29–31; 33–35; 40; 42–45; 48; 50; 55; 56; 60; 61; 63; 70; 74; 78; 79; 83–91]

Тема 13. Господарство України в міжвоєнний період

Вплив Першої світової війни на економіку Українських земель. Децентралізація Російської та Австро-Угорської імперій і утворення Української самостійної держави. Економічні програми національних урядів України (Центральної Ради, Гетьманату, Директорії, ЗУНР).

Утворення УРСР та її соціально-економічні заходи. Політика “воєнного комунізму” та особливості її реалізації в Україні. Занепад господарства.

Нова економічна політика і відбудова народного господарства в Україні у 20-х роках. Відновлення ринкових відносин. НЕП у промисловості. Кооперація. Ідеологічні перешкоди в економічному розвитку. Згорання НЕПу. Становлення командно-адміністративної системи управління економікою.

Сталінський “стрибок” в індустріалізацію. Її характер і темпи, реальні результати. Новобудови 30-х років. Промисловий розвиток і будівництво в роки довоєнних п’ятирічок (1928–1941 рр.). Репресії проти господарників і фахівців.

Поворот до суцільної колективізації. “Ліквідація куркульства як класу”. Прозрозкладка з колгоспів. Голодомор 1932–1933 рр. в Україні та його наслідки.

Економічний розвиток Західноукраїнських земель у 20–30-ті роки.

Література [9; 15; 21; 32; 39; 42–44; 51; 78; 79; 85; 90; 91]

Розділ VII. Світовий економічний розвиток після Другої світової війни

Тема 14. Економіка провідних країн світу у другій половині ХХ ст.

Економічні наслідки війни для світової економіки. План Маршалла. Науково-технічна революція. Зміни в галузевій структурі провідних капіталістичних країн. Економічна інтеграція. Розпад колоніальної системи. “Спільний ринок” як форма економічної інтеграції. Створення НАТО.

США, Японія і країни Західної Європи — нові економічні лідери. Формування трьох центрів світової конкуренції.

Форми державного регулювання економіки. Транснаціональні корпорації. Військово-промисловий комплекс та зростання воєнних витрат. Кризи 70–80-х років, їх причини, та економічні наслідки.

Економіка США після Другої світової війни та основні тенденції її розвитку. Причини зниження темпів зростання в 50–60-ті роки. Економіка США в 70–80-х роках. Рейгономіка.

Господарство Японії в повоєнний період. Наслідки американської окупації. Стан сільського господарства і аграрна реформа. Фактори економічного зростання. Феномен “японського дива”. Стан японської економіки у 70–80-х роках. Утворення ФРН. Фактори економічного піднесення. Роль ФРН у створенні та розвитку “Спільного ринку”. Розбудова соціально-ринкової економіки. Соціально-економічні наслідки об’єднання ФРН і НДР.

Особливості повоєнного економічного розвитку Франції. Часткова націоналізація та її характер. Господарство Франції у 60–70-ті роки. Вплив розпаду колоніальної системи на економічний розвиток Франції. Французька економіка в 80–90-х рр. ХХ ст.

Основні тенденції економічного розвитку Англії в повоєнні роки. Посилення державного регулювання. Націоналізація окремих галузей народного господарства: мета, характер, наслідки. Тетчеризм. Крах колоніальної Британської імперії та його економічні наслідки. Роль Великобританії у світовому господарстві на сучасному етапі.

Література [3; 8; 10–12; 19; 22–25; 27–36; 40; 42–45; 48; 50; 52; 54; 56; 58; 61; 63; 69; 70; 75–85; 87–89; 91; 95]

Тема 15. Економіка країн, що розвиваються

Розпад колоніальної системи і утворення нових незалежних держав. Альтернативні варіанти їх соціально-економічного розвитку. Основні форми неокolonіальної залежності. Країни середнього розвитку ринкової економіки.

“Нові індустріальні країни”: причини швидкого економічного зростання. Азіатські “тигри”. Особливості соціально-економічного розвитку Китаю. Роль транснаціонального капіталу.

Соціально-економічні проблеми країн, що розвиваються на сучасному етапі: подолання відсталості, зростаючий зовнішній борг, залежність у сфері НТП, голод, хвороби, екологічні негаразди.

Література [3; 11; 23; 27; 29; 30; 31; 36; 42–45; 48; 61; 63; 70; 77–80; 83; 84; 92]

Тема 16. Господарський розвиток України у другій половині ХХ — на початку ХХІ ст.

Втрати господарства і населення України в роки Другої світової війни. Початок відбудови народного господарства. Становлення сільського господарства. Засуха 1946 р. Голод 1947 р. в Україні.

Грошова реформа 1947 р. Колективізація та індустріалізація на Західноукраїнських землях. Відновлення старих підприємств і нове промислове будівництво. Результати відбудови.

Розвиток промисловості, будівництва і транспорту у 50-ті — першій половині 80-х років. Завершення спорудження Дніпрогесу. Стан сільського господарства. Реорганізація управління сільським господарством. Створення раднаргоспів. Освоєння цілинних земель.

Елементи волюнтаризму у практичному керівництві сільським господарством.

Диспропорційний розвиток радянської економіки, її затратний характер. Об’єктивна необхідність переведення економіки на інтенсивний шлях розвитку. Промисловість України в умовах економічної реформи 1965 р. Реформи в сільському господарстві та причини їх незавершеності.

Промисловість і сільське господарство України на шляху екстенсивного розвитку. Паливно-енергетичний комплекс. Промислове виробництво. Урбанізація. Розвиток транспорту. Агропромислові підприємства та об'єднання. Продовольча програма. Підпорядкування економіки України інтересам загальносоюзних відомств.

Причини і форми застійних явищ у соціально-економічному житті наприкінці 70-х — першій половині 80-х років. Спад ефективності виробництва. Негативні процеси в аграрному секторі. Невідрегульованість економічних відносин у сільському господарстві. Диспропорційність між народногосподарськими галузями. Спроби реформування господарської системи у другій половині 80-х років та їх невдача.

Пошук шляхів соціально-економічного прогресу. Перебудова організаційних структур, форм і стилю діяльності органів управління економікою та її суперечливий характер.

Заходи щодо підвищення ефективності виробництва. Госпрозрахунок і самофінансування. Застосування орендних відносин, кооперативних форм господарювання. Створення асоціацій, концернів, малих підприємств. Заходи щодо структурної перебудови народного господарства. Уроки і підсумки перебудови в народному господарстві.

Прийняття “Декларації про державний суверенітет України” (16 липня 1990 р.) та Акта про державну незалежність України (24 серпня 1991 р.). Розбудова національної економіки, її ринкова трансформація та інтеграція у світовий економічний простір. Полеміка навколо шляхів і загальної спрямованості економічних реформ в умовах незалежної України. Прорахунки й труднощі у виробленні та здійсненні незалежної економічної політики.

Закони України про власність, роздержавлення, приватизацію, демонополізацію. Концепція регіонального госпрозрахунку та її реалізація. Проблеми агропромислового комплексу. Зовнішньоекономічні зв'язки України. Дефіцит паливно-енергетичних ресурсів. Криза неплатежів. Погіршення соціально-економічної ситуації в Україні. Соціально-економічна криза та пошук напрямів її подолання. Структурна та інвестиційна політика. Закордонна допомога.

Фінанси і кредит. Податкова політика. Грошовий обіг. Грошова реформа 1996 р. (вересень) та її значення. Внутрішня та зовнішня торгівля.

Стратегічні складові економічного розвитку України наприкінці ХХ — на початку ХХІ ст. Потенціал економічного розвитку України. Інноваційно-інвестиційний вектор українських реформ. Роль держави в довгостроковому економічному зростанні. Україна в системі європейських та євразійських процесів інтеграції. Участь у СОТ, ЄС, ЄЕП і НАТО. Національна безпека України в сучасному світі.

Література [1; 2; 32; 42–44; 46; 49; 51; 53; 59; 61; 74; 78; 79; 90; 91; 96–100; 104; 105]

Тема 17. Лідери світової економіки наприкінці II — на початку III тисячоліття

Якісні зміни в економіці і політиці у світі на початку III тисячоліття.

Нова європейська цивілізація. Розширення ЄС. Євровалюта. Європарламент. Трансформації економічних систем у країнах-лідерах. Інтенсифікація технологічних змін. Виникнення нових укладів в економіці. Комп'ютеризація та інформатизація. Інтернет. Перехід розвинених країн у постіндустріальну стадію розвитку.

Виникнення глобальної цивілізаційної суперсистеми. Національні інтереси та транснаціоналізація політико-економічної діяльності.

Тероризм у світі та його вплив на світову економіку і безпеку. Феномен “нової економіки” США наприкінці ХХ ст.

Рух Китаю до нової супердержави.

Економічні реформи в Індії: передумови, успіхи, перспективи і проблеми.

Суперечності та уроки ринкових реформ 1992–2004 рр. в постсоціалістичних країнах.

Література [94; 95; 97–105]

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Предмет і завдання дисципліни “Економічна історія”.
2. Основні етапи еволюції первісного суспільства, їх характеристика.
3. Особливості розкладу первіснообщинного ладу і формування класового суспільства в країнах Давнього Сходу.
4. Економічний розвиток Давнього Єгипту.
5. Економічна історія Давнього Дворіччя.
6. Економіка Давньої Індії.
7. Господарство Давньої Греції.
8. Економічний розвиток Давнього Риму.
9. Господарство первісних племен на території України. Трипільська культура.
10. Економічне життя-східних слов'ян. Господарство Київської Русі.
11. Розвиток феодальних відносин, становлення феодалізму як економічної системи.
12. Феодальне місто, причини його виникнення та економічне значення в системі феодальних відносин.
13. Середньовічне ремесло та його галузі.
14. Розвиток феодальних відносин у Франції.
15. Феодальний розвиток в Англії.
16. Розвиток феодалізму в Німеччині.
17. Специфіка формування феодальних відносин у країнах Середнього та Близького Сходу, в Китаї та Індії.
18. Господарство Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.
19. Особливості господарського розвитку Українських земель у складі Великого Литовського князівства і Королівства Польського (кінець XIV — перша половина XVI ст.).
20. Економічне життя України у складі Речі Посполитої (друга половина XVI — перша половина XVII ст.).
21. Економічний розвиток Запорізької Січі.
22. Господарство України періоду пізнього феодалізму та формування нового суспільного укладу (XVII–XVIII ст.).
23. Розвиток мануфактурної промисловості в Україні.

24. Економіка Українського Закарпаття, Галичини, Буковини в XVII–XVIII ст.
25. Розклад феодалізму і генезис індустріального суспільства (XVII–XVIII ст.). Загальна характеристика.
26. Великі географічні відкриття та їх наслідки.
27. Економічний розвиток Голландії у XVI–XVII ст.
28. Економічний розвиток Англії (XVI–XVII ст.).
29. Господарство Франції (XVI–XVIII ст.).
30. Економічний розвиток США у XVI–XVIII ст.
31. Господарський розвиток Німеччини після Великих географічних відкриттів.
32. Генезис феодалізму й формування капіталістичного господарства в Японії.
33. Особливості розвитку капіталістичних відносин у сільському господарстві наприкінці XVIII — першій половині XIX ст.
34. Передумови промислової революції, її сутність і значення.
35. Джерела, напрями та соціальні наслідки промислового перевороту в Англії.
36. Особливості промислового перевороту у Франції, Німеччині, США.
37. Економіка Англії в XIX ст.
38. Господарський розвиток Франції в XIX ст.
39. Господарство Німеччини наприкінці XIX ст.
40. Економічний розвиток США наприкінці XIX ст.
41. Особливості економічного розвитку Японії в XIX ст.
42. Світова торгівля, гроші, кредит у XIX ст.
43. Господарство України періоду утвердження і розвитку капіталізму (XVIII–XIX ст.).
44. Основні тенденції розвитку світової економіки в останній третині XIX — на початку XX ст.
45. Монополістична економіка Англії наприкінці XIX ст. — на початку XX ст.
46. Економічний розвиток Франції наприкінці XIX — на початку XX ст.
47. Індустріалізація Німеччини наприкінці XIX ст. — на початку XX ст.

48. Економічний розвиток США наприкінці XIX — на початку XX ст.
49. Економічний розвиток Японії наприкінці XIX — на початку XX ст.
50. Економічний розвиток України наприкінці XIX — на початку XX ст.
51. Економічні наслідки Першої світової війни для США, Англії, Франції, Німеччини та її роль у повоєнному економічному розвитку європейських країн.
52. Економічна суть Версальської системи. План Дауеса та Юнга, його суть та мета.
53. Світова економічна криза 1929–1933 рр. та її особливості в США, Німеччині, Англії, Франції.
54. “Американське диво” 20-х років XX ст.
55. “Новий курс” Рузвельта та його значення.
56. Господарство Німеччини між Першою і Другою світовими війнами.
57. Розвиток економічних відносин в Англії в міжвоєнний період (1919–1939 рр.).
58. Економіка Франції між Першою і Другою світовими війнами.
59. Економічний розвиток Японії в міжвоєнний період (1919–1939 рр.).
60. Економічні програми національних урядів України (Центральної Ради, Гетьманату, Директорії, ЗУНР).
61. Економічний розвиток Західноукраїнських земель у 20–30-ті роки.
62. Політика воєнного комунізму та особливості її реалізації в Україні.
63. Нова економічна політика в Україні (20-ті роки XX ст.).
64. Характер, темпи, реальні результати сталінського “стрибка” в індустріалізацію.
65. Суцільна колективізація. Голодомор 1932–1933 рр. в Україні.
66. Господарство України під час Другої світової війни та в повоєнні роки.
67. Економічні наслідки Другої світової війни. План Маршалла.

68. НТР та її наслідки.
69. Повоєнний економічний розвиток США (50–60-ті роки ХХ ст.).
70. Економічний курс США у 70–90-ті роки: проблеми і досягнення.
71. Сучасна американська економіка: тенденції і напрями розвитку.
72. Повоєнний економічний розвиток Німеччини (50–60-ті роки ХХ ст.).
73. Фактори економічного піднесення Німеччини в 70–80-х роках ХХ ст.).
74. Об'єднання ФРН і НДР в єдину державу: соціально-економічні наслідки.
75. Повоєнна відбудова англійської економіки та особливості англійського державно-монополістичного капіталізму.
76. Економіка Великобританії 70–90-х років ХХ ст.: напрями розвитку та пошуки оптимальних рішень.
77. Особливості повоєнної націоналізації у Франції. Економічна політика “голлізму”.
78. Економіка Франції у 70–90-ті роки ХХ ст.: проблеми, пошуки, тенденції розвитку.
79. “Японське диво”: причини, стратегія, наслідки.
80. Переплетення циклічних і структурних факторів у японській економіці в 70–80-ті роки ХХ ст.
81. Сучасна японська економіка: тенденції, етапи, уроки.
82. Альтернативні варіанти соціально-економічного розвитку держав, що утворилися після розпаду колоніальної системи.
83. Нові індустріальні країни: причини швидкого економічного зростання.
84. Соціально-економічні проблеми країн, що розвиваються, на сучасному етапі.
85. Економіка України в 60-х роках ХХ ст.
86. Причини і форми застійних явищ у соціально-економічному житті в 70-х — першій половині 80-х років.
87. Спроби реформування економіки у другій половині 80-х років та їх невдачі.

88. Пошук шляхів соціально-економічного прогресу. Початок реформ в умовах незалежної України. Основні принципи економічної самостійності.
89. Етапи перехідного періоду до ринкової економіки. 1991–1994 рр. — трансформаційний спад; 1995–1998 рр. — стагнація і депресія; 1999–2004 рр. — пожвavlення і зростання економіки.
90. Стратегічні складові та потенціал економічного розвитку України наприкінці ХХ — на початку ХХІ ст.
91. Україна в системі інтеграційних процесів: проблема вибору оптимального вектора.
92. Якісні зрушення в економіці світу наприкінці ХХ ст. — на початку ХХІ ст.
93. Новоевропейська цивілізація. Розширення Євросоюзу. Євровалюта. Європарламент.
94. Виникнення нових укладів в економіці країн-лідерів. Перехід розвинених країн до постіндустріальної стадії розвитку.
95. Соціально-економічні реформи в Китаї та Індії наприкінці ХХ ст.
96. Виникнення глобальної цивілізаційної суперсистеми. Національні інтереси та транснаціоналізація політико-економічної діяльності.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Акт* проголошення незалежності України (24.08.91) // Сучасність. — 1992. — № 1. — 34 с.
2. *Закон* УРСР “Про економічну незалежність Української РСР” від 5 серпня 1990 р.
3. *Барановський О.* Нові індустріальні країни: науково-технологічна політика // Вісн. Академії наук України. — 1993. — № 10. — С. 95–103.
4. *Бергер П.* Капіталістична революція. — К., 1995. — С. 147–176.
5. *Боннар А.* Грецька цивілізація. — М., 1992.
6. *Бор М. З.* История мировой экономики. — М., 2000.

7. *Бродель Ф.* Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм. XV–XVIII вв.: В 3 т.: Пер. с фр. — М.: Прогресс, 1988.
8. *Великобританія.* — М., 1990.
9. *Витанович І.* Аграрна політика українських урядів 1917–1920 рр. // *Український історик.* — 1967. — № 3–4.
10. *Волков Н.* Структурні сдвиги в економіці США в 70–80-х роках. — М., 1989.
11. *Гаврилук О., Румянцев А.* Економічна інтеграція в сучасному світі. — К., 1991.
12. *Германська історія в нове і новітнє час:* В 2 т. — М., 1970.
13. *Голобуцький В. О.* Економічна історія Української РСР. Дожовтневий період. — К., 1970.
14. *Голобуцький В.* Про цехове ремесло і зародження капіталістичного виробництва в XVI — першій половині XVII ст. на Україні // *Вісн. АН УРСР.* — 1958. — № 8.
15. *Горкіна Л.* До обґрунтування суспільно-економічних перетворень в Україні в 1917–1920 рр. // *Економіка України.* — 1993. — № 5. — С. 74–82.
16. *Гуржій І.* Розвиток товарного виробництва і торгівлі на Україні (з кінця XVIII до 1861 р.). — К., 1962.
17. *Гуржій І.* Розклад феодально-кріпосницької системи в сільському господарстві України (кінець XVIII — перша половина XIX ст.). — К., 1954.
18. *Гуржій І.* Україна в системі всеросійського ринку 60–90-х років XIX ст. — К., 1968.
19. *Гутник В., Коровкін В., Кириллов К.* Становлення системи соціального ринкового господарства в Західній Німеччині після Другої світової війни // *Общество и экономика.* — 1994. — № 1. — С. 132–136.
20. *Дерев'янкін Т.* Промисловий переворот на Україні. Питання теорії та історії. — К., 1975.
21. *Джеймс Мейс.* Політичні причини голодомору в Україні (1932–1933 рр.) // *Укр. іст. журн.* — 1995. — № 1. — С. 34–48.

22. *Джинчарадзе В.* Экономическая история США. — М., 1973.
23. *Економіка зарубіжних країн: Підручник / А. Філіпенко, В. Вергун, І. Бураківський та ін.* — К., 1996.
24. *Економічний словник-довідник / За ред. Мочерного.* — К., 1995.
25. *Железнова В.* Экономика США: Учеб. пособие. — М., 1979.
26. *Задорожній В.* Товарне виробництво і торгівля на західноукраїнських землях (кінець XVIII — перша половина XIX ст.). — Львів, 1989.
27. *Илларионов А.* Основные тенденции развития мировой экономики во второй половине XX века // *Вопр. экономики.* — 1997. — № 10. — С. 117–141.
28. *Инматов В.* Экономическая реформа и стабилизация в послевоенной Японии // *ЭКО.* — 1993. — № 12. — С. 142–152.
29. *История мировой экономики / Г. Б. Поляк, А. И. Маркова и др.* — М., 1999.
30. *История мировой экономики. Хозяйственные реформы 1920–1990 гг.* — М., 1995.
31. *История мировой экономики: Учебник / О. Д. Кузнецова, Л. М. Пермякова.* — М., 2000.
32. *Історія народного господарства Української РСР: У 3 т. 4 кн.* — К., 1995.
33. *История Европы с древнейших времен до наших дней: В 8 т.* — М., 1988.
34. *История США: В 4 т. / Под ред. Севастьянова.* — М., 1983.
35. *История Франции: В 3 т.* — М., 1972–1973.
36. *Карпинський І.* Нові індустріальні країни. Хто вони? — К., 1990.
37. *Комаринська З. М.* Історія грошей. — Львів, 1998.
38. *Компан О.* Міста України в другій половині XVII ст. — К., 1983.
39. *Конквест Р.* Жнива скорботи: Радянська колективізація і голодомор: Пер. з англ. — К., 1993.

40. *Конотопов М. В., Сметанин С. Й.* История экономики. — М., 2000.
41. *Крижанівський О.* Історія Стародавнього Сходу. — К., 1996.
42. *Лановик Б., Матисякевич З., Матейко Р.* Економічна історія України і світу: Підручник. — К., 1999.
43. *Лановик Б., Матисякевич З., Матейко Р.* Історія господарства: Україна і світ: Підручник. — К., 1995.
44. *Лановик Б., Матисякевич З., Матейко Р.* Економічна історія України і світу: Підручник. — К., 2001.
45. *Лортикяк З. Л.* История экономических реформ: мировой опыт второй половины XIX — XX веков. — Харьков, 1999.
46. *Маковійчук І., Пилявець Ю.* Голод на Україні у 1946–1947 рр. // Укр. іст. журн. — 1990. — № 8. — С. 14–32.
47. *Мельник Л.* Технічний переворот на Україні у XIX ст. — К., 1972.
48. *Міжнародні економічні відносини: Історія міжнародних відносин: Підручник / За ред. А. Філіпенка.* — К., 1992.
49. *Мочерний С.* Суть та структура економічного суверенітету України // Економіка України. — 1992. — № 11.
50. *Неровня Т. Н.* История экономики в вопросах и ответах. — Ростов н/Д, 1999.
51. *Нестеренко О.* Розвиток промисловості на Україні: У 2 ч. — К., 1959.
52. *Пивовар С., Слюсаренко А., Стельмах С.* Всесвітня історія. Новітній період. 1945–1997 рр. — К., 1998.
53. *Пирожков С., Поповкін В.* Українська економіка: важкий шлях до ринку // Політика і час. — 1994. — № 4. — С. 3–12.
54. *План Маршалла для Західної Європи // Сучасність.* — 1995. — № 1. — С. 83–94.
55. *Полянский Ф. Я.* Экономическая история зарубежных стран (период империализма). — М., 1973. — Т. 1; 1975. — Т. 2.
56. *Полянский Ф. Я.* Экономическая история капиталистических стран. — М., 1980. — Вып. 1.; 1981. — Вып. 2.

57. *Пономарьов О.* Розвиток капіталістичних відносин у промисловості України XVIII ст. — Львів, 1971.
58. *Попов В., Маркарьян С.* Две исторические модели развития Японии в XIX–XX вв. // Экономическая история: Исследования, историография, полемика. — М., 1992.
59. *Попов В.* Україна на шляху до ринкової економіки // Економіка України. — 1992. — № 2.
60. *Постников В.* США и дауэсизация Германии (1924–1929 гг.). — М., 1957.
61. *Прозектор Д.* Мировые войны и судьбы человечества. — М., 1986.
62. *Рыбаков Б.* Древняя Русь. — М., 1963.
63. *Сакс Дж.* Крупнейшие экономические трансформации в истории // Сакс Дж. Рыночная экономика и Россия. — М., 1994. — С. 312–322.
64. *Сас Я. М.* Феодальные города Украины в конце XV — 60-х годах XVI века. — К., 1989.
65. *Сванидзе А.* Деревенские ремесла в средневековой Европе. — М., 1985.
66. *Сидоренко О.* Українські землі у міжнародній торгівлі (IX — сер. XVII ст.). — К., 1992.
67. *Скорняков С. М.* От шумеров до наших дней: Очерк истории земледелия. — М., 1977.
68. *Смирнов І. Г.* Економічна історія. Етапи світового ринково-індустріального розвитку: Конспект лекцій. — К., 1993.
69. *Смирнова С.* ФРГ: новый этап промышленного развития. — М., 1990.
70. *Стельмах С., Пивовар С.* Всесвітня історія (запитання і відповіді). — К., 1996.
71. *Тексты* для чтения по экономической истории зарубежных стран. — М., 1971.
72. *Теплицький В. П.* Реформи 1861 р. і аграрні відносини на Україні (60–90-ті роки XIX ст.). — К., 1959.
73. *Терещенко Ю.* Україна і європейський світ: Нарис історії від утворення Старокиївської держави до кінця XVI ст.: Навч. посіб. — К., 1996.

74. *Україна і світ. Історія господарства від первісної доби і перших цивілізацій до становлення індустріального суспільства: Навч. посіб. / За ред Б. Д. Лановика. — К, 1994.*
75. *Франція. — М., 1990.*
76. *Хисао Канамори, Даюн Вада. Япония — мировая экономическая держава. — М., 1986.*
77. *Хорос В. Постиндустриальный мир — надежды и опасения // МЭиМО. — 1998. — № 12. — С. 5–17.*
78. *Царенко О. М., Захарчук А. С. Економіка України і світу: Курс лекцій: Навч. посіб. — Суми, 2000.*
79. *Чайковський В. Економічна історія світу і України: Навч. посіб. — Тернопіль, 1997.*
80. *Черевко Ю. Шевченко Н. Экономические отношения в “треугольнике” Японии — новые индустриальные экономики Азии — США. — М., 1992.*
81. *Зглау Х. Борьба гигантов. Экономическое соперничество Европы, США, Японии. — М., 1986.*
82. *Эйдус Х. История Японии с древнейших времен до наших дней: Краткий очерк. — М., 1968.*
83. *Экономическая история зарубежных стран: Курс лекций / Н. Полетаева, В. Голубович, Л. Пашкевич и др.; Под общ. ред. В. Голубовича. — Минск, 1997.*
84. *Экономика зарубежных стран. Капиталистические и развивающиеся страны. — М., 1990.*
85. *Экономическая история зарубежных стран: Учеб. пособие / Под ред. Я. Е. Еремова. — Днепропетровск, 2000.*
86. *Экономическая история капиталистических стран / Под ред. Ю. В. Авдокова, Ф. Я. Полянского. — М., 1962. — 635 с.*
87. *Экономическая история капиталистических стран / Под ред. В. Т. Чунтулова, В. Г. Сарычева. — М., 1985.*
88. *Экономическая история капиталистических стран / Под ред. Ф. Я. Полянского, В. А. Жамина. — М., 1986.*
89. *Экономическая история США. — М., 1973.*
90. *Економічна історія: Лекції / Н. О. Тимочко, О. А. Пучко, Л. М. Рудотьомкіна та ін. — К.: Вид-во КНЕУ, 2000.*

91. *Економічна історія України і світу: Підручник / За ред. Б. Д. Лановика.* — К.: Вікар, 2001.
92. *Эльянов А.* Индустриализация развивающихся стран в интерьере мирохозяйственных связей // МЭМО. — 1999. — № 1–3.
93. *Яворницький Д.* Історія запорізьких козаків. — К., 1992.
94. *Яковец Д. В.* История цивилизаций: Учеб. пособие. — М., 1995.
95. *Япония: экономика, политика, история.* — М., 1989.
96. *Кучма Л. Д.* Наше глобальне завдання — системна перебудова економіки // Уряд. кур'єр. — 1999. — 10 берез.
97. *Україна на порозі ХХІ століття: уроки реформ та стратегія розвитку.* — К., 2001. — 338 с.
98. *Інноваційна стратегія українських реформ / А. С. Гальчинський, В. М. Геєць, А. К. Кінах, В. П. Семиноженко.* — К.: Знання України, 2002. — 326 с.
99. *Концепція національної безпеки України* — К.: НІСД, 1997. — С. 181.
100. *Жаліло Я. А.* Економічна стратегія держави: теорія, методологія, практика: Моногр. — К.: НІСД, 2003. — 368 с.
101. *Селищев А. С., Селищев Н. А.* Китайская экономика в ХХІ веке. — СПб.: Питер, 2004. — 240 с.
102. *Аслуд Андерс.* Розбудова капіталізму: Пер. з англ. — К.: Дух і Літера, 2003. — 636 с.
103. *Стратегії економічного розвитку в умовах глобалізації / За ред. Д. Г. Лук'яненка.* — К.: Вид-во КНЕУ, 2001. — 417 с.
104. *Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку / За ред. акад. НАНУ В. М. Гейця.* — К.: Ін-т екон. прогноз.; Фенікс, 2003. — 1008 с.
105. *Україна в процесах міжнародної інтеграції / За ред. В. Сіденка.* — Х.: Форт, 2003. — 280 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Економічна історія”	5
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Економічна історія”	6
Питання для самоконтролю	19
Список рекомендованої літератури	23

Відповідальний за випуск *Н. В. Медведєва*
Редактор *Т. М. Тележенко*
Комп'ютерне верстання *Т. В. Кулік*

МАУП
Зам. № ВКЦ-1929

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП